

Stockholm den 25 mars 2008

R-2008/0036

Till Justitiedepartementet

Ju2007/10575/L5

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 19 december 2007 beretts tillfälle att avge yttrande över delbetänkande av Straffnivåutredningen – Straffskalan för mord (SOU 2007:90).

Sammanfattning

Sveriges advokatsamfund tillstyrker förslagen till författningsändringar såvitt avser vuxna lagöverträdare, men avstyrker förslagen som berör unga lagöverträdare. Samfundet anser att lagstiftningen skall utformas på sätt som professorn Petter Asp har föreslagit i sitt särskilda yttrande.

Överväganden

Advokatsamfundet anser att gällande straffskalor för exempelvis mord har brister, vilket utredningen också påpekar. Enligt Advokatsamfundets mening kan det anses föreligga ett behov av att nyansera straffmätningen i de fall där straffvärdet överstiger tio års fängelse. Nuvarande lagstiftning erbjuder bara ett alternativ i dessa fall, nämligen fängelse på livstid.

Beträffande mord innehåller straffskalan endast två steg, vilket innebär en kraftig tröskeeffekt där relativt likartade brott kan komma att rendera straff med en icke acceptabel påföljdsskillnad – fängelse på tio år eller på livstid. Det senare innebär ett frihetsberövande som oftast blir mer än dubbelt så långt som det tidsbestämda straffets. En utvidgning av den tidsbestämda straffskalan mildrar denna tröskeeffekt och skapar utrymme för en mer nyanserad straffmätning.

När det gäller utformningen av författningsförslaget ansluter sig samfundet till den lagstiftningsteknik som professorn Petter Asp förordat i sitt särskilda yttrande. Petter Asp kopplar den utvidgade straffskalan mellan tio och arton år till livstidsstraffet. En sådan lagteknisk utformning klargör att det angivna området är avsett för fall där det finns skäl att överstiga det normala maximistraffet som gäller för tidsbestämda straff enligt straffskalan för det aktuella brottet, nämligen tio år. Den av Petter Asp föreslagna lagstiftningstekniken är dessutom enklare och mer överskådlig.

Beträffande unga lagöverträdare föreslår utredningen att straffskalan skall skärpas från i dag maximala tio år till fjorton års fängelse. Utredningen motiverar detta med att man på detta sätt undviker en alltför stor skillnad mot vad som gäller för vuxna lagöverträdare.

Skadorna av ett långt frihetsberövande för unga lagöverträdare kan bli oreparabla och innebär ett avsteg från principen om en human kriminalpolitik. Enligt svensk straffrätts-tradition har därför alltid unga lagöverträdare bedömts lindrigare med hänvisning till sin ålder och utveckling. Att införa en straffskärpning med den angivna motiveringen är ett avsteg från gällande principer. Advokatsamfundet avstyrker förslaget. Även i denna del hänvisar samfundet till Petter Asps särskilda yttrande.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg